

K U L T U R N Í P Ř E H L E D *pro děti*

DVD CD/KONCERTY FILMY ? KNIHY ? DIVADLA HRY MUZEA/GALERIE

KULTURNÍ PŘEHLED *pro děti* je nový měsíčník, přinášející dostatečně širokou nabídku kultury, aktivit a zábavy pro děti ve věku od 3 do 15 let.

Jednotlivé rubriky představují ucelený přehled, sestávající z filmových premiér, novinek na DVD a CD, divadelních představení, výstav, knižních a herních aktualit. Zároveň jsou doplněny o nezávislé recenze, které vám pomohou lépe se zorientovat v nepřeberném množství akcí a titulů.

Vítej tedy na stránkách časopisu, podle kterého si můžeš sestavit vlastní program a vybrat si, co tě zaujme. S námi budeš mít nejen **přehled**, ale i větší jistotu, že nešlápneš vedle!

Redakce

...

Vítej také na přijímacích zkouškách na **Gymnázium Jana Keplera**.

...

A než si z nabídky nového časopisu (možná) něco vybereš, **čeká Tě hodina čtení, přemýšlení a odpovědí na otázky ☺**.

Držíme Ti palce!

Přijímací test - prima 2011/2012 - 1.termín ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Osobní kód:

- Test obsahuje 44 úlohy na 60 minut.
- Každá úloha má jen jedno správné řešení / nejužitečnější odpověď.
- Správnou odpověď zřetelně zakroužkuj v záznamovém archu. (kromě úkolu č.13 a 34)
- Správná odpověď na otázku ANO/NE i na otázku a/b/c/d je za 0,5 bodu, úkol č.13 je za 3 body, úkol č.34 za 6 bodů. Za špatnou odpověď se body nezískávají ani neodečítají.

ZÁZNAMOVÝ ARCH

1. a - b - c - d	19. a - b - c - d	34. doplň přímo do textu
2. ANO – NE	20. ANO – NE	35. a - b - c - d
3. ANO – NE	21. ANO – NE	36. a - b - c - d
4. ANO – NE	22. ANO – NE	37. a - b - c - d
5. ANO – NE	23. ANO – NE	38. a - b - c - d
6. ANO – NE	24. ANO – NE	39. a - b - c - d
7. ANO – NE	25. ANO – NE	40. a - b - c - d
8. a - b - c - d	26. ANO – NE	41. a - b - c - d
9. a - b - c - d	27. ANO – NE	42. a - b - c - d
10. a - b - c - d	28. ANO – NE	43. a - b - c - d
11. a - b - c - d	29. ANO – NE	44. a - b - c - d
12. a - b - c - d	30. ANO – NE	
13. _ _ _ _ _	31. ANO – NE	
14. a - b - c - d	32. a - b - c - d	
15. a - b - c - d	33. a - b - c - d	
16. a - b - c - d		
17. a - b - c - d		
18. a - b - c - d		

➤ Vy ještě neznáte Sherlocka Holmese? Chyba!

Osobní kód:

autorka recenze: Janka Ryšánek Schmidtová

Jednou z mnoha výhod na discích načtené světové literatury je fakt, Poslechový román si užije dítko předškolního věku, jeho rodiče, co se tak na pár minut zastaví ve shonu všedních dní, i dědeček s babičkou, kterým se už malá písnička před očima rozbíhá z přehledných řádků ve zmršť čehosi neidentifikovatelného.

*K titulům, u kterých nezáleží na věku posluchače, se řadí i povídkové příběhy Sherlocka Holmese. Že je ještě neznáte? Pak neleňte, stojí totiž za poslech snad jako nic jiného. Případy lehce namyšleného, ale i tak nejslavnějšího soukromého detektiva všech dob patří k tomu nejlepšímu z mluveného slova, co se kdy na rozhlasových vlnách vysílalo. Na šestém disku Slavných případů Sherlocka Holmese, vydaném pod hlavičkou Radioservisu, se v roli geniálního myslitele a strážáka už po několikáté objevuje Viktor Preiss, aby se úlohy věrného jeho přítele doktora Watsona opět ujal Otakar Brousek st. Tahle dvojice interpretů je **jednoduše dobrá** a už nejednou spoluprací prověřená. Oba dva herci **disponují** nezaměnitelným hlasovým projevem, co se mluveného slova týče jsou zkušený a hlavně si vzájemně notují – takovou sešranost člověk jen tak neuslyší. Preiss s Brouskem skrze **jemné hlasové nuance** dovedou jasně a přesně charakterizovat tu kterou situaci, šetří s výrazem – o to víc má ale každé zvýšení hlasu svůj jasný smysl. Zkrátka a jednoduše – je to radost zaposlouchat se. CD se skládá ze dvou samostatných povídek: *Dům u měděných buků* a *Makléřův úředník*, v první z nich je hlavní postavou kurážná mladá dívka, v druhé zase lehce zmatený mladík hledající práci. Svého hrdinu si tedy v příbězích najde skutečně každý. **Hudební improvizací doplňuje nahrávku Tomáš Klár, aby se tak z více než hodinového poslechu klasických detektivek stalo potěšením prvotřídní úrovně.***

1. Na místo označené tečkami doplň vhodnou větu (text musí významově navazovat).

- že jsou dnes už levnější než papírové knihy
- s jakou jednoduchostí se s literaturou seznámí i notoričtí nečtenáři
- s jakou lehkostí překonává rozdíly mezi generacemi
- že už se nemusí vydávat knižní tituly

Rozhodni, která z následujících tvrzení jednoznačně vyplývají z textu:

- Radioservis vydal i předchozích 5 disků s Sherlockovými případy. **ANO - NE**
- Autor textu nemá k hodnocení CD jedinou výhradu. **ANO - NE**
- Každou z povídek najdeme na samostatném CD. **ANO - NE**
- Autorem povídek je Sherlock Holmes. **ANO - NE**
- Populární Sherlock nemá jen dobré vlastnosti. **ANO - NE**
- Detektivka je žánr vhodný pro předškolní děti. **ANO - NE**

8. Slovo *jednoduše* ve spojení *jednoduše dobrá* nahraď vhodným synonymem.

- primitivně
- nenáročně
- logicky
- zkrátka

9. Slovo *nuance* znamená:

- vibrace
- odstín
- vada
- tempo

10. Antonymem (slovo opačného významu) ke slovu *disponuje* je:

- a) zachrání
- b) nevládne
- c) používá
- d) kazí

11. Autorka recenze využívá převážně:

- a) vypravování a informace
- b) hodnocení a výklad
- c) informace a hodnocení
- d) popis a úvahu

12. V poslední větě textu je chyba. Ve které z následujících variant je chyba opravena správně?

- a) Hudební improvizací doplňuje nahrávku Tomáš Klár, aby se tak z více, než hodinového poslechu klasických detektivek, stalo potěšením prvotřídní úrovně.
- b) Hudební improvizací doplňuje nahrávku Tomáš Klár, aby se tak z vícenež hodinového poslechu klasických detektivek stalo potěšením prvotřídní úrovně.
- c) Hudební improvizací doplňuje nahrávku Tomáš Klár, že se tak z více než hodinového poslechu klasických detektivek stalo potěšením prvotřídní úrovně.
- d) Hudební improvizací doplňuje nahrávku Tomáš Klár, aby se tak z více než hodinového poslechu klasických detektivek stalo potěšení prvotřídní úrovně.

➤ **Za hranice hlavního města...**

... tentokrát za svatým Jiřím na H r a d e š í n

Na pražském Masarykově nádraží nasedneme do vlaku na Kolín a za necelou půlhodinu vystupujeme v Úvalech. Odtud se vydáme po červené značce a po hodině svižné chůze už stojíme u kostela svatého Jiří na Hradešíně, jehož nejstarší částí je rotunda z počátku 12. století.

13. Pozorně přečti a seřaď jednotlivé části tak, aby legenda o sv. Jiří dávala správný smysl. Písmena označující jednotlivé části zapiš ve správném pořadí do záznamového archu.

(A) *Svatý Jiří jel náhodou okolo a viděl, jak pláče, proto se jí zeptal, co jí je. Když mu tedy všechno vyložila, řekl Jiří: „Dívko, neboj se, protože já ti ve jménu Kristově pomohu.“ Když takto mluvili, hle, objevil se drak a zvedl hlavu z jezera. Dívka se třásla strachem a řekla: „Utíkej, dobrý pane, rychle utíkej!“ Tu nasedl Jiří na koně, pokřičoval se, odvážně zaútočil na draka blížícího se k němu, mocně se rozmáchl kopím a odporučil se do vůle Boží. Draka vážně zranil, srazil ho k zemi a řekl dívce: „Neváhej, dívko, a hod’ mu na krk svůj pás.“ Když to učinila, drak šel za ní jako nejkrotší pes.*

(B) *Když už jim ovce, jichž nemohli mít velkou zásobu, skoro docházely, uradili se a dávali mu jednu ovci a jednoho člověka. Byli tedy dávání synové a dcery všech podle losování a los nečinil u nikoho výjimku. Když už drak sežral skoro všechny syny a dcery, byla jednou losem vybrána jediná královská dcera a určena drakovi.*

(C) *Tu se dal král a všechny zástupy pokřtít, svatý Jiří vytrhl meč z pochvy, draka zabil a nařídil, aby ho odklidili z města. Král nabídl Jiřímu nesmírnou sumu peněz, ten ji však nechtěl přijmout a nechal ji rozdat chudým.*

(D) *Když král viděl, že nemůže dceru zachránit, oblékl ji do královského roucha, objal ji a se slzami v očích řekl: „Běda mi, dcero má nejsladší, věřil jsem, že budu v svém královském náručí chovat tvé děti, a*

zatím nyní odcházíš, abys byla pohlcena drakem.“ Dcera se potom vrhla otci k nohám a prosila ho o požehnání. Když jí otec s pláčem požehnal, odešla k jezeru.

(E) Jiří, tribun v římském vojsku, rodem z Kappadokie, přišel jednou v provincii Libyi do města, jež se jmenuje Silena. U toho města bylo jezero veliké jako moře a v něm se skrýval jedovatý drak. Ten mnohokrát zahnal na útěk lid, jenž proti němu ozbrojen vytáhl, a přicházel ke hradbám města a svým dechem všechny otravoval. Obyvatelé mu proto dávali každý den dvě ovce, aby zkrotili jeho vzteklost.

(F) Když jej takto vedla do města zástupy vidouce to začaly utíkat přes hory a doly a volaly Běda nám protože ihned všichni zahyneme Tu na ně svatý Jiří zamával a řekl jim Nebojte se neboť mě Pán poslal k vám abych vás pokuty, kterou splácíte drakovi, zbavil. Jen uvěřte v Krista každý z vás ať se dá pokřtít a já toho draka zabiju.

Jakub de Voragine: Legenda aurea

14. V části (F) chybějí interpunkční znaménka. Kde jsou doplněna správně?

- a) Když jej takto vedla do města, zástupy vidouce to začaly utíkat přes hory a doly a volaly: „Běda nám, protože ihned všichni zahyneme“. Tu na ně svatý Jiří zamával a řekl jim: „Nebojte se, neboť mě Pán poslal k vám, abych vás pokuty, kterou splácíte drakovi, zbavil. Jen uvěřte v Krista, každý z vás ať se dá pokřtít a já toho draka zabiju.“
- b) Když jej takto vedla do města, zástupy vidouce to začaly utíkat přes hory a doly a volaly: „Běda nám, protože ihned všichni zahyneme.“ Tu na ně svatý Jiří zamával a řekl jim: „Nebojte se, neboť mě Pán poslal k vám, abych vás pokuty, kterou splácíte drakovi, zbavil. Jen uvěřte v Krista, každý z vás ať se dá pokřtít a já toho draka zabiju.“
- c) Když jej takto vedla do města, zástupy vidouce to začaly utíkat přes hory a doly a volaly: „Běda nám, protože ihned všichni zahyneme.“ Tu na ně svatý Jiří zamával a řekl jim: „Nebojte se, neboť mě Pán poslal k vám, abych vás pokuty, kterou splácíte drakovi, zbavil. Jen uvěřte v Krista, každý z vás ať se dá pokřtít a já toho draka zabiju.“
- d) Když jej takto vedla do města, zástupy vidouce to, začaly utíkat přes hory a doly a volaly: „Běda nám, protože ihned všichni zahyneme.“ Tu na ně svatý Jiří zamával a řekl jim: „Nebojte se neboť mě Pán poslal k vám, abych vás pokuty, kterou splácíte drakovi, zbavil. Jen uvěřte v Krista, každý z vás ať se dá pokřtít a já toho draka zabiju.

15. Co Jiřímu v boji s drakem pomáhá?

- a) křesťanská víra
- b) velká fyzická síla
- c) touha se pomstít
- d) slib, který dal královi

16. Které z vlastností charakterizují svatého Jiřího nejlépe?

- a) odvaha a zamilovanost
- b) zbožnost a statečnost
- c) zvědavost a síla
- d) bojechtivost a laskavost

17. Slovo CHARITA určitě znáš. Má původ v latině: *charitas* – křesťanská láska, dík, radost...

Který ze skutků sv. Jiřího nejlépe odpovídá tomuto významu?

- a) přijel na koni a zabil draka
- b) zamiloval se do princezny
- c) byl v římském vojsku
- d) rozdal peníze chudým

Na svatého Jiří, vylézají z děr hadi a ...

18. Do textu doplňte vhodné slovo.

- a) netopýři
- b) upíři
- c) štíři
- d) výři

19. Text odpovídá žánru:

- a) kroniky
- b) pranostiky
- c) balady
- d) přísloví

KULTURNÍ PŘEHLED *pro děti*

DVD CD/KONCERTY FILMY ? KNIHY ? DIVADLA HRY MUZEA/GALERIE

Některé z následujících částí textu o Hradešíně jsou napsány správně (ANO), v jiných je chyba (NE), kterou musí redaktoři serveru najít a opravit. (Velká písmena a čárky jsou vždy správně!)

Hradešínský kostel tvoří již devět století neodmyslitelnou dominantu celé oblasti Českobrodská. **20. ANO/NE**

Jedná se nejen o dominantu krajinnou (poloha na výrazném návrší v nadmořské výšce 399m. n. m.), ale především o dominantu z duchovním a kulturně historickým významem. **21. ANO/NE**

Jeho počátky jsou spojeny s rozvojem ranně středověkého osídlení regionu a s ním souvisejícím upevňováním a šířením křesťanství. **22. ANO/NE**

Nejstarší období dějin kostela není bohužel dokumentováno žádnými zachovalými zmínkami v písemných pramenech. **23. ANO/NE**

Pouhou doměnkou tedy je, že někdy na počátku 12. století byl ve strategické poloze na vrcholu hradešínského kopce založen opevněný panský dvorec. **24. ANO/NE**

Jeho součástí se snad s určitým časovým odstupem stala jednoduchá rotunda, která zřejmě byla jedinou zděnou součástí celého sídla. **25. ANO/NE**

Pravděpodobně již v této době nesla patrocínium sv. Jiří - legendárního svatého bojovníka a mučedníka, jemuž bývali ve středověku často zasvěcovány hradní kostely a kaple. **26. ANO/NE**

Duchovní zpravu kostelíka obstarával kněz, který původně zřejmě plnil především funkci soukromého kaplana pro majitele dvorce. **27. ANO/NE**

Hradešínský kostelík však současně sloužil i potřebám obyvatel okolních vesnic, takže brzy přirozeně plnil i farní funkce. **28. ANO/NE**

Místní kněz byl tak nepochybně dosazován zdejší vrchností, ale v otázkách duchovní správy podléhal arciděkanovi, sídlícímu na knížecím hradě a později při kostele sv. Štěpána v nedaleké Kouřimi. **29. ANO/NE**

Pro obyvatele těchto vsí byl kostel místem bezprostředně spojeným s jejich životem. **30. ANO/NE**

Setkávali se zde pravidelně při mších a církevních slavnostech, uzavírali sňatky, křtily své děti a nacházeli místo posledního odpočinku na kostelním hřbitově. **31. ANO/NE**

32. Nejstarší část hradešínského kostela je postavena ve stylu:

- a) románském
- b) antickém
- c) gotickém
- d) barokním

33. Text o Sherlockovi najdeme v rubrice CD/KONCERTY. Pro text *Za hranice hlavního města...* a pro následující text *Kam s Morenou?* rubriky chybějí. Vyber nejvhodnější z návrhů.

- a) TIPY a KALENDÁŘ
- b) HISTORIE a VELIKONOCE
- c) VÝLETY a TRADICE
- d) KOSTELY a POČASÍ

34. Na místech označených čísly chybí vždy právě jedno určité slovo. Z následující nabídky vyber vždy takové, které (pokud ho dáš do správného tvaru) na označené místo nepochybně patří. Tedy: k číslům v textu dopiš správná písmena z nabídky.

Text musí dávat smysl. Pokud vše doplníš správně, jedno, nápadně *nejarní* slovo zbude.

➤ Kam s Morenou?

Nekonečné *předjaří* plné únavy, kýčání a viróz je pro většinu z nás jedním z *nejúmornějších* období roku, z něhož jsme naprosto zmoření. I s tímto poněkud *traumatizujícím* obdobím se uměli naši předkové vyrovnat *svěrázně* a *kreativně*.

Poté, co (1) masopust a Popeleční středa, započal podle liturgického kalendáře (2) půst a (3) na Velikonoce.

V prvním týdnu hospodyně pekly preclíky z těsta z pšeničné mouky, (4) mákem a solí. Matky pak tyto preclíky (5) na proutky a zavěsily na větve (6), aby pak (7) vzbudily děti, že jim je přinesla liška.

Druhý týden po druhé neděli postní lidé pekli staroslověnský pokrm (8), zhotovený pražením (9) obilí ve velkých pražnicích.

Týden po (10) neděli postní panovala v Čechách (11), že kolikrát kdo tuto neděli (12), tolik roků bude ještě živ. Tato pověra vznikla v době středověku, (13) bylo příznakem jednoho typu „moru“ kýčání - odtud také (14) přání „na zdraví“ či „pozdrav Pánbůh“.

Čtvrtou (15) neděli, charakterizovanou růžovou barvou, bylo možné uvolnit postní (16), mládež měla možnost sejít se na návsi a pobavit se.

A konečně postní neděle pátá, zvaná smrtelná či smrtná. (17) kalendář (18) pohanskému zvyku „vynášení zimy a (19)“, a to *Moreny, Morany, Mořeny* aneb *Smrtolky*. Nejstarší (20) o vynášení Moreny u nás pocházejí ze 14. století. Vynášení (21) zimy bylo pravděpodobně již v (22) slovanských dobách (23) magickým obřadem, (24) coby zábava a koledování přežil v lidových projevech a v mnoha mladších upravených (25)

A - čekání; B - dávný; C - jenž; D - kázeň; E - kdy; F - křesťanský; G - kýchnout; H - navlékat; CH - nedozrálý; I - poddat se; J - postní; K - pověra; L - pramenit; M - pražma; N - ráno; O - ryze; P - skončit; Q - smrt; R - strom; S - symbol; T - sypaný; U - šestitýdenní; V - třetí; X - vánočka; Y - varianta; Z - záznam

35. Které ze slov bylo utvořeno stejným slovotvorným postupem jako slovo *předjaří* ?

- a) kýčání c) předek
b) naprosto d) období

36. Stavba slova *nejúmornější* je uvedena správně:

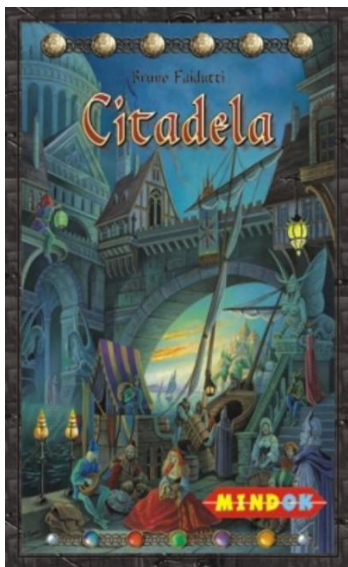
- a) nej – ú – mor – ně – jší
b) nej – ú – mor – n – ější
c) nejú – mor – něj – ší
d) nej – úmor – ně - jší

37. Které z následujících slov vzniklo skládáním?

- a) traumatizující c) svěrázně
b) předjaří d) nejúmornější

38. Nejvhodnější synonyma za slova *traumatizující – svěrázně – kreativně* jsou:

- a) psychický – rázně – tradičně
b) vyčerpávající – po svém – tvořivě
c) stresový – osobně – inteligentně
d) úmorný – rychle – tvárně

➤ Citadela

Citadela je zábavná karetní hra, v níž se navenek staví jádro imaginárního města, **ovšem** v druhém plánu se hráč **pomocí** taktického myšlení poučuje o přetvářce, psychologii a vlastně trochu i o politice. Principem pravidel je totiž to, že si **všichni** zúčastnění na začátku každého kola skrytě vyberou nové role, které v budovaném městě mají odlišné pravomoci. Můžete být jednou z osmi postav, kupcem, knězem a dalšími.

Postupně pak hráči v určeném pořadí odhazují své pomyslné škrabošky a podle dispozic figury vybírají daně, škodí v sousední městské čtvrti, **ale především se snaží postavit co nejhodnotnější město vlastní.**

Karty staveb se ližou z balíku (celkem jich je 65) a člení se do pěti skupin označených barvami, přičemž bodově zvýhodněná je čtvrt, která obsahuje od každého typu budovy alespoň jeden kus.

Většinou je velký zájem o speciální fialové karty, **kteřé** svému majiteli poskytují zajímavé výhody. Hra je uzpůsobena tak, že se dá hrát i ve dvojici či trojici, kdy si každý vybírá hned dvě postavy, ovšem teprve od čtyř osob výše má ten správný spád. Vzájemné působení a bezeslovná komunikace mezi zúčastněnými hráči je tím zábavnější, čím lépe se znají. Citadela je tedy vhodná pro rodinná posezení a setkání s dobrými přáteli.

Při častém hraní je dobré si na karty charakterů, které jsou často používány, pořídit nějaké fólie, protože kvůli ohmatání by mohly být protihráčem rozpoznatelné i z rubové strany, což by kouzlo Citadely značně pokazilo.

39. Slova *níž, ovšem, pomocí, všichni* patří k těmto slovním druhům:

- a) spojka, spojka, podst. jméno, příslovce
- b) zájmeno, spojka, předložka, zájmeno
- c) zájmeno, částice, předložka, podst. jméno
- d) příslovce, příslovce, podst. jméno, zájmeno

40. Zvýrazněná věta ve druhém odstavci :

- a) je v rozporu s předchozí větou souvětí
- b) by měla začínat spojkou *aby*
- c) je chybně včleněna do souvětí
- d) je k předchozím větám ve stupňovacím vztahu

41. Podtržené slovo *kteřé* je ve větě:

- a) podmětem
- b) spojkou
- c) přídavným jménem
- d) neurčujeme ho

42. Poslední souvětí se skládá z(e):

- a) pěti vět
- b) šesti vět
- c) čtyř vět
- d) tří vět

43. Přísudky v posledním souvětí jsou:

- a) je dobré, jsou, pořídit, mohly být, pokazilo by
- b) jsou používány, pořídit, mohly by, pokazilo
- c) je dobré, jsou používány, by mohly být rozpoznatelné, pokazilo by
- d) je dobré, jsou, pořídit, mohly by být, pokazilo by

44. Text o Citadele zakončil jeho autor:

- a) doporučením
- b) podmínkou
- c) kritikou hry
- d) výzvou ke hře

TO JE KONEC!

POKUD TI JEŠTĚ ZBÝVÁ ČAS, NEZAPOMEŇ SI ODPOVĚDI ZKONTROLOVAT.